

1. Я вмираю

«Кожен колись умирає».

Джерело: відповідь випадкової особи під час вуличного опитування

Отже, я вмираю.

Це сталося швидко й навально.

Несподівано. Почувся сильний гуркіт. Я обернувся. І побачив ніс Boeing-747 (імовірно, він збився з курсу через страйк повітряних диспетчерів), який виник перед моїм панорамним вікном і, руйнуючи стіни, перетинаючи вітальню, нищачи меблі, розкидаючи мої дрібнички, насувався на мене у своєму безумному русі.

Нехай ти авантюрист, відчуваєш себе дослідником, першовідкривачем нових світів — колись тобі доведеться зіткнутися з проблемами, дужчими за тебе. У кожному разі, літак, який трощить мою вітальню, належить до проблем, дужчих за мене.

Все відбулося, наче в уповільненій зйомці. У фантасмагорично-му гуркоті, поки оздоблення кімнати розсипалося тисячею уламків довкола мене, завиваючи велетенські клуби куряви й щебеню, я угледів обличчя пілотів. Один був високий і худорлявий, другий — низенький і лисий. Вони були здивовані. Вочевидь, це вперше вони діправляли пасажирів безпосередньо до будинків. Обличчя високого

й худорлявого було спотворене жахом, другий виявляв усі ознаки глибокої паніки. Через гуркотіння мені було погано їх чути, але той, що мав розкритий рот, мусив верещати з усіх сил.

Я відступив назад, але літак на повному ходу, до того ж Боїнг-747, не зупиниш нараз. Сміховинний жест — я закрив обличчя руками і з виразом розкляяння міцно заплющив очі. В цю мить я все ще сподівався, що це вторгнення — лише кошмарний сон.

Тож я чекав. Недовго. Можливо, якусь десяту частку секунди, яка видалась мені дуже довгою. А потім був удар. Потужний ляпас штурхонув мене, тоді розпластав по стіні і врешті розчавив. Відтак запанувала тиша й морок. Подібні речі завжди дивують. Не тільки помилки авіадиспетчерів, але і власний кінець.

Я не хочу вмирати сьогодні. Я ще такий молодий.

Жодних образів, жодних звуків, жодних зовнішніх відчуттів. Тсс... Погані знаки... Нервова система зберігає ще трішки соків. Можливо, мое тіло ще «придатне для відновлення». Якщо пощастиТЬ, рятувальники прибудуть вчасно, зможуть запустити серце, залатають то там, то сям поламані кінцівки. Я довго лежатиму в лікарні, поступово все стане так, як раніше. Близькі люди казатимуть, що я чудом вибрався.

Отже, я чекаю рятувальників. Вони скоро будуть. Та що вони там собі думають? Я ж тут. О цій порі скрізь, напевно, затори.

Я знаю, що не треба піддаватися. Смерть — це надмірна неорганізованість. Треба змусити мозок діяти. Треба думати. А про що?

Стривай, про пісеньку моого дитинства.

Був собі малий кораблик,
Був собі малий кораблик,
Не плавав він-він-він ніколи ще,
Не плавав він-він-він ніколи ще.

А які ж там далі слова?

Отакої, пам'ять теж страйкує. Бібліотека зачиняється.

Мій мозок зупинився, я це добре відчуваю, але ж я... я продовжує міркувати. Декарт помилявся. Можна «не існувати» і «все ще думати». Я навіть більше ніж думаю, я чудово усвідомлюю, що відбувається. Все, що відбувається. Ніколи доти я не мав такого чіткого усвідомлення.

Я відчуваю, що має статися щось важливе. Чекаю. Ось воно. Мені здається... Мені здається, що... щось із мене вигулькує! Виділяється

пара. Пара, яка набуває обрисів моєї тілесної оболонки. Наче мій про-
зорий відбиток!

Чи це моя «душа»? Це світлопроникне «інше я» повільно відокрем-
люється від моого тіла на маківці. Я водночас відчуваю страх і збуджен-
ня. Потім я перевертаюсь.

«Інше я» споглядає мое тіло. Повсюди дрібні шматочки. Що ж, до-
ведеться змиритися, хіба що пошукати першокласного хірурга, який
захоплюється пазлами... відновити його вже неможливо.

Господи! Яке відчуття! Я лечу. Піднімаюсь.

Срібна нитка, немов пуповина, все ще єднає мене з моїм колишнім
тілом. Я лечу далі, і срібна нитка натягується.

Був собі малий кораблик,

Не плавав він-він-він ніколи іще.

Кораблик — це я. Мое тіло гойдається. Я лечу. Віддаляюся від сво-
го колишнього я. Тепер добре видно Боїнг-747. Літак геть покручений.
Переді мною загальний вигляд на мою колишню оселю. Вона схожа на
карковий будиночок: поверхи впали один на одного.

Я лечу над дахами. Я в небі.

Але що я тут роблю?

«Я професор факультету антропології в Парижі і, гадаю, змо-
жу відповісти на ваше запитання. Можна сказати, що люд-
ська цивілізація з'явилася тоді, коли окремі примати відмо-
вились викидати своїх покійників на смітник, а навпаки —
стали прикрашати їх черепашками й квітами. Перші орна-
ментовані поховання виявили поблизу Мертвого моря. Зав-
дяки вуглецевому аналізу знаємо, що їм від 14-ти до 120-ти
тисяч років. Це означає, що в ті давні часи люди вірили: те, що
настає після смерті, є «магічним» явищем. Можна також від-
значити, що водночас з'являється нефігуративне мистецтво,
щоб спробувати описати цю «магію».

Пізніше митці намагалися уявити «після-смертя» у перших
фантastичних творах. Втім, імовірно, для того, щоб заспоко-
їти самих себе...».

Джерело: відповідь випадкової особи під час вуличного опитування

Щось мене тягне вгору. Казкове світло. Нарешті я дізнаюся. Що існує після життя? Що існує понад видимим світом?

Політ над моїм містом.

Політ над моєю планетою.

Я виходжу із земної зони. Моя срібна нитка натягується і врешті розривається.

Тепер повернення неможливе. З моїм життям у шкурі Мікаеля Пенсона, зрештою, чарівного пана, який, проте, мав необачність померти, справді покінчено.

Покидаючи «життя», я усвідомлюю, що завжди розглядав смерть як щось, що трапляється лише з іншими. Як легенду. У кожному разі, як випробування, яке мене може оминути.

Усі помирають колись. Для мене це колись настало сьогодні.

«Думаю, після смерті немає нічого. Нічогісінько. Вважаю, що безсмертя досягають, роблячи дітей, які самі породять інших дітей, і так далі... Це їм належить передавати крізь віки наш маленький факел».

Джерело: відповідь випадкової особи під час вуличного опитування

2. Великий стрибок

Я знаю, що в мене немає вибору. Земля не більша за далеку порошинку. Фрагменти моого колишнього тіла, покинутого внизу, саме знайшли пожежники.

Дивно, мені здається, що я чую їхні голоси. «Оце так аварія! Щоб літак врізався в будинок — таке не щодень трапляється. І як же по знаходити всі оті тіла в цій бетонній магмі?».

Що ж, це вже не моя проблема.

Але неймовірне світло втягує мене. Я прямую до центру моєї Галактики. І нарешті бачу його. Континент померлих — це чорна діра посеред Чумацького Шляху.

Вона нагадує стічний отвір умивальника, коловерть, яка змушує все нуртувати по спіралі довкола себе. Я наближаюся. Щось на кшталт